Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0046

Süsteemne rõhumine, ebainimlikud tingimused ja meelevaldsed kinnipidamised Iraani režiimi võimu all

Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2026. aasta resolutsioon süsteemse rõhumise, ebainimlike tingimuste ja meelevaldsete kinnipidamiste kohta Iraani režiimi võimu all (2026/2612(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraani kohta,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et Islamivabariik rõhub oma rahvast süsteemselt meelevaldsete vahistamiste, kadunuks jääma sundimiste, piinamise, kohtuväliste hukkamiste, surmanuhtluse, seksuaalvägivalla, kollektiivse karistamise ja ebainimlike kinnipidamistingimuste kaudu;

B. arvestades, et hinnangute kohaselt ulatub hiljutistel meeleavaldustel hukkunute arv mitmest tuhandest kuni rohkem kui 35 000 inimeseni, sealhulgas naised, lapsed ja eakad; arvestades, et ohvrite seas on ELi kodanikke;

C. arvestades, et toimunud on kümneid tuhandeid meelevaldseid vahistamisi, mille tegeliku ulatuse kohta andmed puuduvad; arvestades, et kinnipeetavatel puudub juurdepääs advokaatidele, perekonnale ja piisavale arstiabile ning neid piinatakse, väärkoheldakse ärkvelhoidmise ja muude kuritarvituste teel ning sunnitakse andma väljapressitud ülestunnistusi;

D. arvestades, et dokumenteeritud teod annavad välja inimsusvastaste kuritegude mõõdu;

E. arvestades, et Iraan tegeleb piiriülese represseerimisega, kasutades selleks käsilaste poolset survestamist, sealhulgas inimõiguste kaitsja Fariba Balochi poja Mohammad Amer Dadafarzini puhul, kes peeti meelevaldselt kinni ja keda piinati kättemaksuks tema ema inimõigustealase töö ja Euroopa Parlamendi ees antud tunnistuste

eest;

F. arvestades, et islami revolutsioonilisel kaardiväel (IRGC) on repressioonides keskne roll ja ta tegutseb karistamatult; arvestades, et EL kandis IRGC terroriorganisatsioonide loetellu;

1. väljendab solidaarsust Iraani rahvaga ja kinnitab veel kord, et nad on Iraanis ainus õiguspärane suveräänsuse allikas; toetab Iraani rahvast, kes ihkab vabadust ja soovib õigust elada ilma islamistliku sunnita;

2. mõistab hukka selle, et režiim kasutab meelevaldset kinnipidamist, piinamist, kohtuväliseid hukkamisi ja surmanuhtlust süsteemselt represseerimise vahenditena; nõuab surmanuhtluse viivitamatut kaotamist;

3. kutsub režiimi üles peatama igasuguse tsiviilisikute vastase vägivalla ning lõpetama kõik hukkamised ja repressioonid; nõuab kõigi meelevaldselt kinni peetud isikute, sealhulgas välismaalaste ja topeltkodakondsusega isikute vabastamist;

4. nõuab tungivalt, et ametivõimud lõpetaksid vigastatud meeleavaldajate ravimise eest arstide ja tervishoiutöötajate sihikule võtmise;

5. nõuab, et ÜRO organid dokumenteeriksid jõhkrad massikuriteod sõltumatult ja et tõendid säilitataks tulevaseks süüdistuste esitamiseks; rõhutab, et on vaja tagada vastutusele võtmine rahvusvaheliste kohtumehhanismide kaudu ning sealhulgas on vaja, et ÜRO Julgeolekunõukogu teeks Iraani kohta Rahvusvahelisse Kriminaalkohtusse esildise;

6. mõistab hukka asjaolu, et režiim on võtnud sihikule meeleavaldajad, aktivistid, ajakirjanikud, inimõiguste kaitsjad, välismaalased ja topeltkodakondsusega isikud, naised, vähemused ja teatavad kogukonnad, muu hulgas kurdid, belutšid, Ahwazi araablased, bahaid ja kristlased; nõuab, et vabastataks isikud, keda peetakse kinni üksnes nende etnilise päritolu või usuliste veendumuste tõttu;

7. nõuab tungivalt, et nõukogu ja liikmesriigid laiendaksid sihipäraseid sanktsioone, muu hulgas varade külmutamine ja reisikeelud, et hõlmata kuritarvituste eest vastutavad isikud, sealhulgas IRGC liikmed ja poliitilised juhid, prokurörid ning vangla- ja julgeolekuametnikud, ning tagaksid sanktsioonide täitmise ja hoiaksid ära sanktsioonidest kõrvalehoidmise;

8. mõistab teravalt hukka Iraani Islamivabariigi valimise ÜRO sotsiaalse arengu komisjoni aseesimeheks ning taunib teateid, et ÜRO peasekretär saatis islamirevolutsiooni aastapäeval režiimile õnnitleva sõnumi, millega seadustatakse massimõrvade, piinamise ja meelevaldsete kinnipidamiste eest vastutav valitsus ning

õõnestatakse rahvusvahelist vastutust;

9. mõistab hukka naiste rõhumise ja nõuab, et kõik kinni peetud naised, eelkõige Nobeli preemia laureaat Narges Mohammadi, viivitamata vabastataks;

10. mõistab hukka pantvangidiplomaatia tahtliku kasutamise Iraani ametivõimude poolt; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid töötaksid välja selle vastu võitlemise strateegia, et aidata kinnipeetavate perekondi ja hoida ära edasist pantvangide võtmist;

11. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid pakuksid kaitset ja humanitaarabi inimestele, kelle elu on tõsiselt ohus, ning toetaksid internetiühenduse taastamise lahendusi;

12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, kõrgele esindajale / asepresidendile, liikmesriikidele, ÜRO-le ja Iraani ametivõimudele.